

València, 06.07.11

La Universitat adverteix que la contaminació lumínica en el Parc Natural del Túria és molt més alta del nivell aconsellable

- **Un estudi realitzat pels investigadors Enric Marco i Ángel Morales revela els punts més contaminats per llum de l'espai protegit. Les conclusions i les propostes d'actuació es van presentar la setmana passada al IV Simposi Internacional de Parcs Naturals amb Cel Fosc celebrat al Parc Astronòmic del Montsec.**

La Universitat de València adverteix de l'elevada contaminació lumínica al Parc Natural del Túria, alhora que al seu entorn, i proposa mesures de control. Els investigadors Enric Marco i Ángel Morales han realitzat un complet estudi sobre aquest espai protegit i la seua rodalia i han conclòs que la pol·lució per excés de llum és molt més alta del nivell aconsellable, és a dir, dels llindars per a la protecció de la biodiversitat i l'observació del cel nocturn. Aquests resultats es van presentar la setmana passada al IV Simposi Internacional de Parcs amb Cel Fosc celebrat al Parc Astronòmic del Montsec, a Catalunya, el qual va tractar aquest problema tant d'Europa com d'Amèrica del Nord.

Enric Marco, del departament d'Astronomia i Astrofísica, i Ángel Morales, del de Química Analítica, a més de representant de les universitats públiques de València en la Junta Rectora del Parc Natural del Túria i president de la Coordinadora en defensa dels Boscos del Túria, destaquen que els punts de màxima contaminació lumínica són: els poliesportius públics (Paterna, Manises, Riba-roja) i privats (urbanització Lliri Groc); els centres educatius (C.P. Camp del Túria de Riba-roja, institut pròxim al riu a Manises); monuments (pont de Vilamarxant, pont de Riba-roja i, sobretot, l'església de Riba-roja); infraestructures com ara l'aeroport de Manises, la planta potabilitzadora d'aigües, les centrals elèctriques de l'Eliana i Vilamarxant i les zones industrials i serveis de l'autovia A3 i de la pista d'Ademús; i les rotondes com és el cas de la d'entrada a Riba-roja des de Loriguilla.

La zona més pròxima d'aquest espai protegit a la ciutat de València pateix especialment una il·luminació excessiva, mentre que hi ha altres llocs crítics dins del parc, com són l'Assut de la Séquia de Montcada, la depuradora d'aigües residuals Camp de Túria 2, els ponts que travessen el riu a Riba-roja i Manises/Paterna i la part d'un camí agrícola en Masia de Traver. "Tots aquests punts brillants es poden veure, fins i tot, en una fotografia

obtinguda des de l'Estació Espacial Internacional el febrer passat per l'astronauta italià Nespoli”, explica Marco.

Per la seua banda, el fons del cel al bosc de la Vallesa és 22 vegades més lluminós que la muntanya del Montsec on es va dur a terme el congrés, una de les zones més fosques de Catalunya. De la mateixa manera, l'espai més fosc del Parc Natural del Túria, el bosc de la Pea, a Vilamarxant, és 3,8 vegades més brillant que el Montsec.

La il·luminació de l'església de Riba-roja incideix en el cel del Parc Natural del Túria (Marco/Morales, UV)

La contaminació lumínica és un fenomen causat per l'enllumenat que envia llum cap al cel. La pols atmosfèrica i els núvols retornen part d'aquesta llum excessiva cap a terra i, en conseqüència, el cel es fa brillant i les estrelles queden invisibles. Des de fa més d'un any, la Universitat de València està estudiant el Parc Natural del Túria, declarat en 2007 per la Generalitat Valenciana, i el seu entorn per a identificar les fonts de contaminació lumínica però, a més, des de fa uns mesos s'han desenvolupat diverses campanyes de mesura de la brillantor del cel. Per a aquest propòsit s'utilitza un instrument portàtil estàndard de mesura de contaminació lumínica (SQM-L) que permet obtenir dades ràpides i homologables. “Per a la realització de les mesures nocturnes de la lluminositat dins del Parc hem comptat amb l'ajut i col·laboració de l'Oficina Tècnica del Parc Natural del Túria, de la Conselleria d'Infraestructures, Territori i Medi Ambient, alhora que hem d'agrair el permís de l'Ajuntament de Paterna per a la utilització de la torre de vigilància del bosc de la Vallesa”, comenta Morales.

CONTROL DE L'ENLLUMENAT PÚBLIC

Els experts de la Universitat de València recomanen a les autoritats la incorporació d'enllumenats que no llancen llum amb un angle major de 0° , és a dir, per damunt de la línia de l'horitzó, com també el control de la llum excessiva, i també el consum energètic, de vies urbanes i interurbanes, monuments, centres esportius i escolars, infraestructures, etc. De fet, “els científics reunits al Montsec van instar als governs a apagar els llums monumentals entre la mitjanit i l'eixida del Sol. En alguns països les tanquen a les deu de la nit.”, apunta Morales.

Imatge de les rodalies de València des de l'Estació Espacial Internacional (Nespoli, NASA/ESA)

D'altra banda, els especialistes consideren que, en cap cas, s'ha d'utilitzar llum blanca o blava. Segons Ángel Morales: “És un gran atractiu d'insectes i modifica el comportament de tota la cadena tròfica. A més, aquests llums suprimeixen la producció de melatonina, hormona que es troba en tots els organismes vius, la concentració de la qual varia amb el cicle dia/nit. La seua síntesi a la glàndula pineal és molt sensible a canvis en la il·luminació ambiental nocturna i el seu dèficit pot produir efectes psíquics com ara insomni i depressió”.

Quant al tipus de llum, els científics aposten per aquella més càlida (grogua o taronja) front a la blanca i blava, més freda. Per aquest motiu, van mostrar la seua preocupació davant la proliferació d'il·luminació per LEDs, la qual és habitualment blanca i blava. El departament d'Astronomia i Astrofísica ja va alertar sobre la degradació del Parc del Túria, amb 4.692 hectàrees repartides entre les comarques de l'Horta, el Camp de Túria i els Serrans, la passada tardor en un informe presentat a la Junta Rectora de l'espai protegit

sobre les causes i els efectes de la contaminació lumínica del cel nocturn del parc natural. Ara, l'estudi es troba reforçat per la identificació de tots els punts de llum principals de contaminació, amb un gran nombre de mesures i avança les possibles solucions al gran problema ambiental. La Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat de València va presentar també un altre informe on especificava els efectes d'una il·luminació excessiva sobre la fauna i flora del parc natural.

Més informació:

www.darksleep.org/index.php/symposium-2011.html

www.uv.es/cdciencia